

TOTBİD Yönetim Kurulu Başkanlığına

Konu: Op.Dr.Yunus TÜRK başvurusu hk

Şanlıurfa Viranşehir Devlet Hastanesinde görev yapan Op.Dr. Yunus TÜRK'ün 08.06.2020 tarihli e-maili ile ilettiği konuda TOTBİS Sağlık Hukuku Kurulu olarak gerekli araştırma yapılmış ve konu 01.07.2020 günlü toplantıda değerlendirilmiştir.

Op.Dr. Yunus TÜRK (dr.yunustr@hotmail.com) iletisi; “Merhaba hocam. Ben Şanlıurfa Viranşehir Devlet Hastanesi'nden . Daha önce katılmış olduğum GKD ve PEV kurslarından edindiğim bilgiler sayesinde GKD nin ilk 6 aylık döneminde teşhis ve tedavinin takibinde kullandığımız USG tetkikine ait resim çıktısını incelemeye özen gösteriyorum. Graf tekniğine uygun çalışılmamış tetkiklerin tekrarlanması konusunda ısrarcı davranıyorum. Ancak mecburi hizmet nedeniyle göreve başladığım yeni kurumumda Radyoloji uzman hekimleri USG tetkiklerine ait görsel materyali vermeyi reddetmektedirler. Göreve başladığım ilk günlerde bir kaç hastaya ait görsel materyali veridiler fakat yapılan çekimlerin uygun olmadığını gördüğüm için bunların tekrarlanmasını istedim ve bunun üzerine dirençle karşılaşmaya başladım. İlk zamanlar makinenin eski olduğunu ve çıktı alma işleminin çok zaman aldığını dolayısıyla iş yüklerini çok arttırdığını söyleyerek resim çıktısı vermeyi reddettiler. İsrarlarım nedeniyle bu durumu idareye bildirebileceğimi bana söylediler. Bunun üzerine idarenin de dahil olduğu toplantı yaptık ancak bir netice alamadık. Geldiğimiz son durumda Radyoloji uzmanı olan meslektaşlarım kendi yazmış oldukları USG raporlarına güvendiklerini, kendi değerlendirmelerinin arkasında olduklarını, tüm sorumluluğu aldıklarını ve kimsenin bilgi düzeylerini sorgulamaya hakkı olmadığını söylemektedirler. Radyolog hekim meslektaşlarımdan bir tanesi 5 yıldan beri bu hastanede çalıştığını, bu süre boyunca hiç bir ortopedistin kendisinden böyle bir talepte bulunmadığını ve Urfa ilinde her hangi bir hastanede USG görsel çıktısının verildiğini gösterin biz de vereceğiz dedi. Başhekimimiz kendisinin 12 yıldan beri bu hastanede yönetici olarak çalıştığını ve ilk defa bir ortopedistin böyle bir istekte bulunduğunu söyledi ancak yine de bu konuda yasal bir dayanağın kendisine ibraz edilmesi durumunda radyologlara baskı yapabileceğini söyledi. Bilindiği üzere USG kişi bağımlı bir tetkik olup değerlendirmeler sırasında hatalar oluşabilmektedir. Hatta yargıya yansımış olan bilateral disloke kalçalı atlanmış vaka bile bulunmaktadır. Nitekim hastanemizde yapılan kalça tetkiklerinde de benzeri durumlarla karşılaşmış bulunmaktayım. Ekte gönderdiğim resimler hastanemizde çalışılmış olan bir tetkik olup buna dayanarak hastaya tedavi uygulamam beklenmiştir. Hastanın teşhis ve tedavisini üstlenen klinisyenin radyologdan USG raporuna ek olarak yapılan tetkike ait görsel materyal isteme hakkının olup olmadığını ve bunun hukuki dayanağının bulunup bulunmadığını öğrenmek istiyorum. Yardımınız için teşekkür ederim”

Konu hakkındaki çalışmalar;

Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği ve Çocuk Ortopedisi Derneği'nin 2010 yılındaki girişimleri ile Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü koordinatörlüğünde yürütülen Gelişimsel Kalça Displazisi Tarama Programı, Türk Radyoloji Derneğinin de 2013 yılındaki katılımı ile devam etmektedir.

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün **01/07/2019 tarih ve 2019/13 sayılı Genelgesi'nde** ifade edildiği üzere **kalça ultrasonografisi, eğitimini almış ortopedi uzmanlarınca da yapılabilir.**

Kalça tarama programları Bakanlık'ca aile hekimlerine bir görev olarak yüklenmiş, kalça ultrasonografisinin ortopedi uzmanı veya radyoloji uzmanınca yapılacağı bildirilmiştir.

Ancak, kalçada klinik veya radyolojik olarak anormal bulgular tespit edilen olguların yönetimi ortopedi ve travmatoloji uzmanlarına bir görev olarak yüklenmiştir.

Kalça ultrasonografisinin tekniğine her ortopedi uzmanının hâkim olmadığı gibi, her radyoloji uzmanının da bilimsel standartlarda hâkim olamayabileceği aşıkardır.

Op.Dr. Yunus TÜRK'ün 08.06.2020 tarihli e-maili ile ilettiği konu dışında üyelerimizden gelen geri bildirimler doğrultusunda da, bu konuda sorunlar yaşandığı müşahede edilmiştir.

Bu sorunların en sık görüleni, radyoloji uzmanının hesaplama yaptığı görüntüleri ortopedi uzmanı ile paylaşmaması, sadece sonuç raporunu paylaşması şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Kalça ultrasonografisi diğer ultrasonografik tetkikler gibi dinamik bir tetkik değil, statik bir görüntü üzerinde referans noktalarının işaretlenerek belirli açıların ölçülmesi ile yapılmaktadır. Bu haliyle kalça ultrasonografisi, diğer ultrasonografik tetkikler gibi kişiye göre değişkenlikten en az oranda etkilenmektedir.

Klinik veya ultrasonografik olarak normalden sapma tespit edilen olguların yönetimi ve olası sakatlıkların önlenmesi noktasında görev ortopedi ve travmatoloji uzmanına yüklendiğine göre, *normalden sapmanın tespiti* noktasında da ortopedi uzmanının fikir sahibi olması gerekmektedir.

Bu gereklilikten hareketle;

Radyoloji uzmanının, kalça ultrasonografisi referans noktalarını gösterir çıktığı, *ortopedi uzmanının talebi halinde*, ortopedi uzmanıyla paylaşmasının mesleki ve etik bir zorunluluk olduğunu düşünmekteyiz.

Sonuç ve özetle;

Türk Radyoloji Derneği'nin bu husustaki görüşünün alınması ve karşılıklı mutabakat sonrası radyoloji uzmanı ve ortopedi ve travmatoloji uzmanı meslektaşlarımıza duyurulması yönündeki görüşümüzü tensiplerinize sunarız. **03/07/2020**

Prof. Dr. Ünal KUZGUN
TOTBİD Sağlık Hukuku Kurulu Başkanı